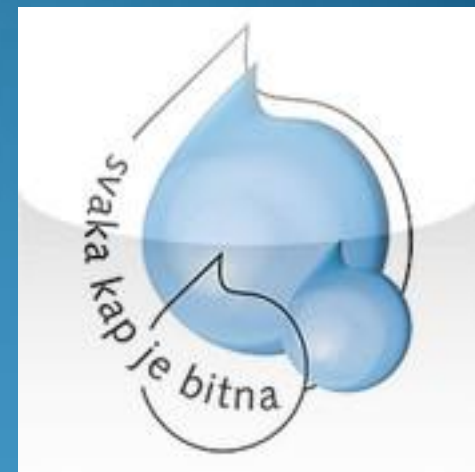

Voda je važna

Prezentacija povodom Svjetskog dana voda

24. ožujka 2014.,

Osnovna škola Mate Balote, Buje

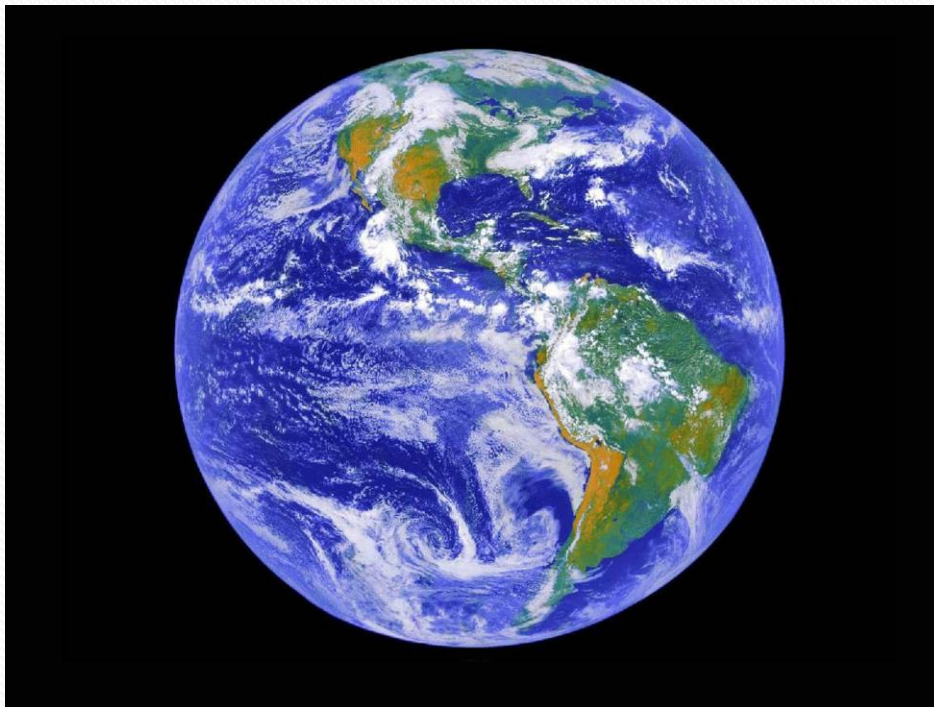
Svjetski dan voda – 22. ožujka

- 1993. – UN - Svjetski dan voda
- 2010. – UN - Voda je temeljno ljudsko pravo
 - Pravo na vodu
 - Pravo na odvodnju

Zemlja – plavi planet

- 2/3 planeta čini voda

→ 97,4 % - slana voda

→ 2,6 % - slatka voda

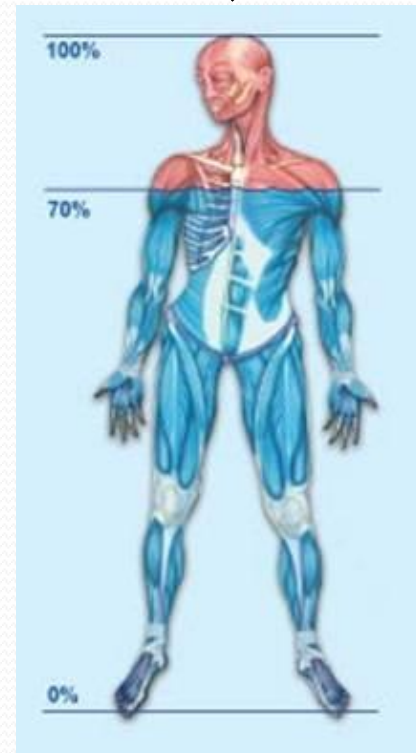
→ 0,014 % vode

na raspolaganju
čovjeku

Voda je oskudan resurs i rijetko bogatstvo

Voda – izvor života

- **Sastavni dio svega što je živo – ljudi, biljke, životinje**
- **Tijelo muškarca > 60% vode**
- **Tijelo žene > 50% vode**
- **Tijelo dojenčadi - 75-80% vode**
- **Voda čini 83% naše krvi, 22% kostiju, 74,8% mozga, 75,6% mišića**
- **Čovjek bez hrane može živjeti do 2 mjeseca, a bez vode ne dulje od 4 dana**

Voda i kvaliteta života

- Voda dobre kvalitete održava zdrav ekosistem i unapređuje ljudski život
- Čovjek troši vodu za: održavanje čistoće tijela, odjeće i prostora, proizvodnju hrane i energije...

Pristup vodi

- **783 milijuna ljudi nema pristup čistoj vodi**
- **3,5 milijuna ljudi godišnje umire zbog toga**
- **Svake 21 sekunde jedno dijete umre od bolesti povezanih s vodom**

Voda i proizvodnja hrane

- jedna jabuka - 70 l vode
- 10 dag povrća - 20 l vode
- jedna kriška kruha - 40 l vode
- 150 g mesa - 2025 l vode

- U poljoprivredi se troši 70% ukupne količine vode koju čovjek crpi iz prirode
 - 20% industrija
 - 10% troše kućanstva

Voda i elementarne nepogode – poplave i suše

Suša najčešće pogađa najsiromašnije zemlje, gdje uzrokuje glad i neishranjenost

- Od 1900-te - od posljedica suše umrlo je **11 milijuna ljudi**
- **85 % svjetske populacije živi u najsušnijim dijelovima planeta**

Voda i bioraznolikost

- U slatkim vodama živi više od 10% svih živih bića na zemlji i čak 35% kralježnjaka
- Bioraznolikost slatkovodnih ekosustava narušena je više nego bioraznolikost bilo kojeg drugog ekosustava
- Između 1970-te i 2000-te – populacije slatkovodnih vrsta smanjile su se za 55%

Zagađenje voda

- **Otpadne vode iz industrije i poljoprivrede**
 - Industrija - svake godine u vodotoke, jezera i mora ispušta oko 300-400 MT otpadnih voda
- Rijeke, jezera i potoci u današnje vrijeme postali su „kokteli“ različitih **kemijskih tvari**

Primjeri kemijskih onečišćujućih tvari

- **Ksenoestrogeni / “okolišni hormoni”** (iz pesticida, lijekova, deterdženata...)
 - mijenjaju cikluse razmnožavanja organizama u vodi i izazivaju deformacije kod životinja
- **Pesticidi**
- **Poljoprivredna gnojiva – nitrati** (najčešći kemijski onečišćivači svjetskih podzemnih voda) **i fosfati**
 - izazivaju ozbiljne zdravstvene probleme kod ljudi
- **Kisele kiše** (zagađene sumporovim dioksidom, dušikovim oksidima i drugim kemijskim spojevima)
 - izazivaju uginuće pojedinih organizama

Kanalizacijska voda

- **Organske tvari i mikroorganizmi** iz ljudskih izlučevina (izmeta, mokraće...) važan **uzrok zagađenja voda**
- Vode gube svoju sposobnost „**samopročišćavanja**“ i onemogućava se normalno djelovanje ekosustava
- **25 % vodotoka Europe** smatra se jako zagađenim
- Sve se više grade **odvodni sustavi** koji kanalizacijsku vodu otpremaju na **uređaje za pročišćavanje**, gdje se ona **pročišćuje prije ispuštanja u vode**

Nafta – opasnost za oceane i mora

**Proizvodnja nafte – npr.
Meksički zaljev 2010.**

**Transport nafte - havarije
tankera**

Voda u Hrvatskoj

- UNESCO - Po zalihama vode Hrvatska je 5. zemlja u Europi i 42. u svijetu
- Uz bogatstvo vodom možemo se pohvaliti i kvalitetom pitke vode

Kako štediti i štititi vodu?

- **Tuširajte se – za tuširanje je potrebno upola manje vode nego za kupanje u kadi!**
 - Kupanje u kadi - 130-160 l
 - Tuširanje- 30-50 l
- **Dok perete zube, ruke ili šamponirate kosu zatvorite slavinu!**
 - Zatvaranje slavine prilikom pranja zubi – ušteda do 5 l vode po osobi dnevno
- **Popravite sve slavine i vodokotliće koji kapaju ili pomalo cure!**
 - Ako iz neispravne slavine kapa samo 1 kap vode u sekundi, u godinu dana potrošit će se 6.200 l

- Ukoliko ste u mogućnosti **koristite perilice za strojno pranje posuđa!**
 - Ručno pranje troši i do 80% više vode
- **U toplim mjesecima čuvajte boce s vodom u hladnjaku**, umjesto otvaranja slavina i puštanja vode da teče kako bi bila hladnija!
- **Voće i povrće operite u zdjeli, a ne pod mlazom vode**, a vodu od ispiranja salate i ostalog povrća koristite za zalijevanje cvijeća!

- **Skupljajte kišnicu za zalijevanje vrta, travnjaka i cvijeća!**
- **Uzgajajte biljke koje su native (s našeg podneblja) jer ljeti trebaju manje vlage!**

- **Prilikom čišćenja auta i dvorišta koristite vjedro i spužvu, a ne mlaz tekuće vode!**

Lokve – važna slatkovodna staništa

- Naši stari koristili su **lokve kao izvor vode** za ljude i stoku, izvor **ribe i ostalih biljaka i životinja**, a ponekad su lokve bile i **jedine zalihe slatke vode u istarskom kršu**
- napuštanje tradicijske poljoprivrede i pogrešna razmišljanja o lokvama kao leglu komaraca dovela su do toga da se lokve masovno zatrpavaju
- nekoć u Istri bilo čak 3000 lokvi, a pretpostavlja se da ih je danas tek oko 1000
- **nestankom lokvi nestaje jedan biljni i životinjski svijet kojeg itekako treba čuvati**

- Lokve su izuzetno važne kao **mali centri bioraznolikosti**, a gotovo u svim lokvama žive strogo zaštićene vrste

Grbasta
vodena leća
(*lat. Lemna gibba*)

- Lokva u Petroviji (između Buja i Umaga) stanište je izuzetno rijetke biljne vrste koja je gotovo izumrla

Plutajući
žabočun
(*lat. Luronium
natans*)

- Lokva u Vrhu (Buzeština) posebna je po staništu velikog vodenjaka, rijetke takozvane kišobran vrste

- Lokve su i zaštitni znak istarskog krajolika jer nadopunjavaju njegovo bogatstvo i raznolikost!

Morę – dom sredoziemne medvjedice

Morski čovik, morski medvid, morski fratar, Adriana

- Na čitavom je svijetu **manje od 400** sredozemnih medvjedica

Znaš za onečišćenje voda? Nazovi na Zeleni telefon!

Ako primijetite onečišćenje izvora vode, vodotoka ili mora, nazovite na Zeleni telefon Zelene Istre

Tel. 506 065

E-mail: [udruga-zelena-
istra@pu.t-com.hr](mailto:udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr)

Zeleni telefon

Hvala!

Pogledajmo

- **Budimo ljudi, ne smetajmo čovika!** - edukativni animirani film izrađen s ciljem zaštite sredozemne medvjedice

- **Indijski igrani film “Putti”** - o borbi djevojčice Putti za lončić vode

